

KRÓTKA HISTORIA KSIĄŻKI

- Rozwój książki wiązał się z rozwojem pisma: obrazkowe, hieroglify, klinowe, alfabetyczne
- Kształt książki wiązał się z rozwojem materiałów pisarskich: kamień, tabliczka gliniana, zwój papirusowy, zwój pergaminowy, papier

TABLICZKA GLINIANA

- Pismo Mezopotamii utrwalone zostało na materiale twardym (pomniki) i na glinie
- Teksty sporządzano na prostokątnych tabliczkach glinianych
- Formowano je z wilgotnej gliny
- Używano rylca, którym odciskano w miękkiej glinie znaki pisma klinowego
- Tabliczki miały ogromną zaletę trwałości
- Suszono je lub wypalano
- Ciężkie, grube, mieściły niewiele tekstu

PAPIRUS

- Zwój papirusowy stanowi najdawniejszą formę książki
- Miękki, jasnokremowy materiał uzyskiwany dzięki przetworzeniu łodyg rośliny - papirusu występującego nad brzegami Nilu
- Paski papirusu sklejano w długie wstęgi i rolowano w zwoje
- Hieroglify były kreślone zaostrzoną trzcina maczaną w atramencie z sadzy mieszanej z żywicą i wodą albo w farbie z czerwonej glinki
- Gotowe teksty zawijano na drążki
- Zwoje papirusowe były duże i niewygodne w czytaniu

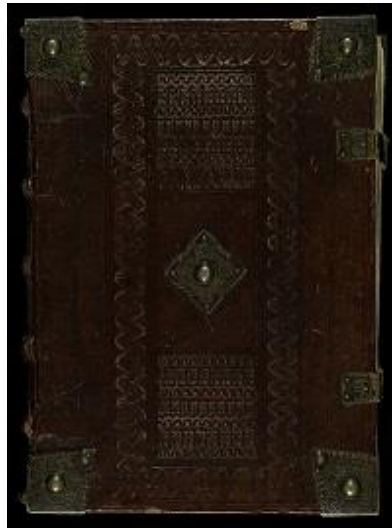
PERGAMIN

- Papirus został wyparty przez lepszy, trwalszy pergamin – zwój pergaminowy, kodeks pergaminowy, produkowany ze skór zwierzęcych
- Pergamin składano w arkusze przypominające książkę
- Warsztat kopisty stanowiły zaostrome pióra ptasie maczane w atramencie czarnym lub barwnikach

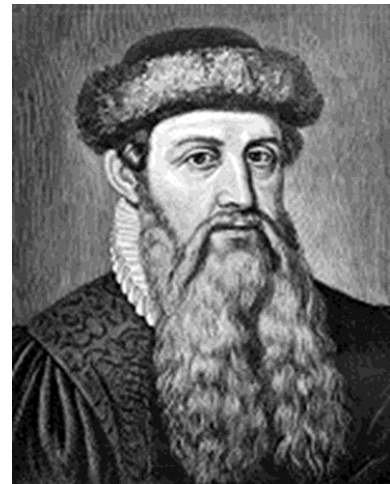
KSIĄŻKA RĘKOPIŚMIENNA

- **Kodeks rękopiśmienny pergaminowy** – od V w n.e. do XV w n.e. – **pierwsza książka w formie kodeksu**
- Papier wynaleźli Chińczycy, na świecie rozpowszechnił się w VIII w, do Europy sprowadzili go Arabowie
- **Kodeks papierowy** - wyparł kodeks pergaminowy w XV na XVI w.
- Nawet po wynalezieniu papieru teksty musiały być kopiowane ręcznie

KSIĄŻKA DRZEWORYTNICZA

- Metoda ksylografii – polegała na odbijaniu ilustracji i tekstów z klocków drzeworytowych na papier
- W drewnie wycinano całą stronę
- Najstarsza forma druku
- Treść książek blokowych dotykała najczęściej tematyki religijnej

DRUK

- Gutenbergowi z Moguncji, ok. 1440 r., który wynalazł maszynę drukarską
- Wynalazek Gutenberga obejmował trzy elementy:
 - Ruchome czcionki będące lustrzanym odbiciem tekstu
 - Urządzenie do ich odlewania
 - Prasę drukarską

ZNACZENIE WYNAŁAZKU DRUKU

- Dostępność książki
- Wzrost zapotrzebowania na piśmiennictwo w językach narodowych
- Nowe warsztaty pracy: drukarnie, introligatornie
- Doskonałe narzędzie służące postępowi
- Usprawnienie obiegu informacji

KSIĄŻKA RENENSANSOWA

- Zwycięstwo języka ojczystego w literaturze pięknej
- Bazowanie na świecie starożytnym
- Wydawanie słowników
- Promowanie książki na targach książki w Lipsku, Frankfurcie nad Menem

KSIĄŻKA EPOKI OŚWIECENIA

- Laicyzacja literatury
- Wydawano encyklopedie, książki naukowe, leksykony
- Książka dziecięca
- Pierwsze podręczniki
- Nowe kroje czcionek
- Miedzioryt – technika ilustracji
- Oprawy koronkowe
- Ekslibrisy – znaki własnościowe wklejane do książek

KSIĄŻKA XIX I XX WIEKU

- Stereotypia – umożliwiała druk na kilku maszynach w dużych nakładach, ułatwiała druk wydawnictw wielonakładowych podręczników, prasy – 1829r. (wynalazek Klaudiusza Genoux)
- Książka masowa – pojawiły się serie wydawnicze, książki dla dzieci i młodzieży, literatura dla ludu

RUCH WYDAWNICZO-KSIĘGARSKI 1918-1945

- Upowszechnienie literatury współczesnej
- Rozwój wydawnictw, księgarni, drukarni
- Promocja czytelnictwa: katalogi księgarskie, czasopisma reklamowe
- Powstała Biblioteka Narodowa -1928
- W okresie II wojny światowej niszczone biblioteki, piśmiennictwo przerabiano na makulaturę
- Biblioteki ulegały grabieży, Polska straciła 85% potencjału drukarsko-wydawniczego

ZBIORY PO II WOJNIE ŚWIATOWEJ

- Ratowano ocalałe zbiory
- Na Ziemiach Odzyskanych zbiory niemieckie włączano do polskich bibliotek uniwersyteckich i publicznych
- Tworzono sieci bibliotek publicznych

WSPÓŁCZESNE FORMY KSIĄŻKI I DRUKI

- Druk cyfrowy, druk offsetowy
- Książka tradycyjna (kodeks)
- E-booki: Książki w formie plików elektronicznych czytane na czytnikach lub tabletach
- Audiobooki – książki do słuchania
- Książka interaktywna: Publikacje łączące druk z treściami cyfrowymi

